

πραγματικότητα είναι μόνο πληροφόρηση και η συγκέντρωση στοιχείων και η χρήση τους, για να προχωρήσεις σε άλλες διανοητικές συλλήψεις. Αυτό είναι διάνοηση.

Δεύτερη έρχεται η γνώση καταστάσεων, που περιλαμβάνει και συναισθήματα και παράδοξες ύπαρξιακές καταστάσεις, μέσα απ' τις οποίες ο άνθρωπος πιστεύει πως έχει διακρίνει κάτι υπέρτατο αλλά δεν μπορεί να το ωφεληθεί. Αυτό είναι συγκίνηση.

Τρίτη έρχεται η πραγματική γνώση, που ονομάζεται Γνώση της Πραγματικότητας. Σ' αυτή τη μορφή ο άνθρωπος μπορεί να διακρίνει τι είναι σωστό, τι είναι αληθινό, πέρ' από τα όρια της σκέψης και της αίσθησης. Οι σχολαστικοί κι οι επιστήμονες άφοσιώνονται στην πρώτη μορφή της γνώσης. Οι συγκινησιακοί και οι πειραματικοί χρησιμοποιούν τη δεύτερη μορφή. Άλλοι χρησιμοποιούν και τις δυο συνδυασμένες, η τη μιὰ απ' τις δυο εναλλακτικά. Άλλά οι άνθρωποι που φτάνουν την αλήθεια είναι αυτοί που ξέρουν να προσεγγίζουν την πραγματικότητα που βρίσκεται πέρα κι απ' τις δυο μορφές της γνώσης. Αυτοί είναι οι πραγματικοί Σούφι, οι Δερβίσες που Έφτασαν.

10. 'Ο συνηθισμένος έραστής λατρεύει ένα δευτερεύον φαινόμενο.
Έγώ αγαπάω το πραγματικό.

Σααντί του Σιράζ

11. Η κυριαρχία του κόσμου απ' άκρη σ' άκρη
αξίζει πιά λίγο από μιὰ σταγόνα αίμα πάνω στη γη.

12. Κανείς δεν έμαθε από μένα την τέχνη του τόξου
πού δε μ' έκανε στο τέλος στόχο.

13. Τό να κάνεις απλώς καλό στο κακό μπορεί
να ίσodυναμεί με τό να κάνεις κακό στο καλό.

14. 'Όταν ο ύπνος του ανθρώπου είναι καλύτερος απ' τον ζύπνια
αλύτερα να πεθάνει.

ι. 'Αν ένας δερβίσης έμεινε σ' έκσταση
κομματιαζόταν στους δυο κόσμους.

Φοβάμαι πώς δε θά φτάσεις στη Μέκκα, Νομάδα!
δρόμος που ακολουθείς πάει στο Τουρκεστάν!

ακίμ Τζαμί

17. 'Ο έρωτας γίνεται τέλειος όταν ξεπερνάει τον έαυτό του
γνωμένος ένα με τό αντικείμενό του,
παράγοντας Ένότητα και Έπαρξης

18. Τό τριαντάφυλλο έφυγε απ' τον κήπο· τι θά κάνουμε με τ' άγκαθια;
'Ο Σάχης δέν είναι στην πόλη· τι θά κάνουμε με την αύλή του;
Οί σωστοί είναι κλουβιά, ή όμορφιά κι ή καλοσύνη τό πουλί·
όταν τό πουλί έχει πετάξει, τι θά κάνουμε με τό κλουβί;

Χακίμ Σανά

19. Αυτό που φαίνεται αλήθεια είναι μιὰ κοσμική διαστροφή της αντικειμενικής αλήθειας.

20. «Χά» και «Χδ» είναι ήχοι που δεν χρησιμοποιούν παραπέρα όταν οι γνώστες στ' αλήθεια ξέρουν.

21. Ἡ οὐσία τῆς ἀλήθειας εἶναι ἀνώτερη ἀπ' τὴν ὀρολογία τοῦ «Πῶς;» ἢ τοῦ «Τί;»

Τζαλαουντίν Ρουμί

22. Στὴν ἀρχὴ ἦσαν πηλός. Ἀπὸ ὀρυκτὸ ἐγίνες λαχανικό. Ἀπὸ λαχανικό ἐγίνες ζῶο κι ἀπὸ ζῶο ἄνθρωπος. Σ' αὐτὲς τὶς περιόδους ὁ ἄνθρωπος δὲν ἤξερε ποῦ πῆγαινε, ὅμως φερότανε σ' ἓνα μεγάλο ταξίδι. Κι ἔχεις ἀκόμη νὰ περάσεις ἐκατὸ διαφορετικούς δρόμους.

23. Ἡ ὁδὸς ἔχει σημειωθεῖ.

Ἄν φύγεις ἀπ' αὐτὴν θὰ χαθεῖς

Ἄν δοκιμάσεις ν' ἀλλάξεις τὰ σημάδια τοῦ δρόμου, θὰ εἶσαι κακοποιός.

24. Ὁ κρυμμένος κόσμος ἔχει τὰ σύγνεφα καὶ τὴ βροχὴ του, ἀλλὰ ἄλλου εἶδους. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ λιακάδα του εἶναι ἄλλου εἶδους.

Αὐτὸ γίνεται φανερὸ μόνο στοὺς ἐκλεπτυσμένους, σ' αὐτοὺς ποὺ δὲν ἀπατιόνται ἀπ' τὴ φαινομενικὴ πληρότητα τοῦ συνηθισμένου κόσμου.

25. Ἡ ἀντίληψη εἶναι ἡ σκιά τῆς ἀντικειμενικῆς Ἀλήθειας.

Πῶς νὰ συναγωνισθεῖ ἡ σκιά μὲ τὴ λιακάδα ;

26. Χαρούμενη ἡ στιγμή ποὺ καθόμαστε στὸ κιόσκι, Ἐσὺ κι Ἐγώ' μὲ δυὸ μορφές καὶ δυὸ πρόσωπα — μὲ μιὰ ψυχὴ, Ἐσὺ κι Ἐγώ'.

Τὸ χρώμα τοῦ κήπου καὶ τὸ τραγούδι τῶν πουλιῶν δίνουν τὸ ἐλιξήριο τῆς ἀθανασίας.

μόλις μπαίνουμε στὸ ἄλσος, μὲ τὰ καρποφόρα, Ἐσὺ κι Ἐγώ'.

Τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ θγαίνουν νὰ μᾶς κοιτάξουν

—θὰ τοὺς δεῖξουμε τὸ ἴδιο φεγγάρι, Ἐσὺ κι Ἐγώ'.

—Ἐσὺ κι Ἐγώ', χωρὶς «Ἐσὺ» κι «Ἐγώ'», θὰ γίνουμε ἓνα στὸ δοκίμαμά μας.

Εὐτυχημένοι, ἀσφαλισμένοι ἀπὸ ἀνόητες κουβέντες, Ἐσὺ κι Ἐγώ'.

Οἱ φαιδροὶ παπαγάλοι τ' οὐρανοῦ θὰ μᾶς ζηλεύσουν

—ὅταν ἔτσι θὰ γελάμε Ἐσὺ κι Ἐγώ'.

Αὐτὸ εἶναι πιὸ παράξενο, πῶς Ἐσὺ κι Ἐγώ', σ' αὐτὴ τὴ γωνιὰ ἐδῶ

εἴμαστε μὲ μιὰ ἀνάσα στὸ Ἰράκ καὶ στὸ Χορασάν, Ἐσὺ κι Ἐγώ'.

27. Αὐτὸ καλάμια πίνουν ἀπὸ ἓνα ρέμα. Τὸ ἓνα εἶναι κούφιο. Τ' ἄλλο ζαχαροκάλαμο.

28. Ὁ σκοπὸς τοῦ βιβλίου μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ δασκάλεμα,

ὅμως μπορεῖ νὰ τὸ κάνεις καὶ μαξιλάρι,

κι ἂς εἶναι στόχος του νὰ δίνει γνώση. κατεύθυνση, ὠφέλεια.

Μπακαουντίν

29. Πολλὲς ἐρωτήσεις, μιὰ ἀπάντηση.

Πῆγα σὲ μιὰ πόλη, ὅπου γύρο μου μαζεύτηχε τὸ πλῆθος. . .

Εἶπαν : Ἀπὸ ποῦ εἶσαι ;

Εἶπαν : Ποῦ πᾶς ;

Εἶπαν : Μὲ παιὰ συντροφιά ταξιδεύεις ;

Εἶπαν : Ἀπὸ ποῦ κρατᾶς ;